

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ
ФІНАНСОВИХ І ПРОДОВОЛЬЧИХ ВИКЛИКІВ
ДЛЯ УКРАЇНИ»**

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

2024 р.
м. Київ

УДК 339.9:338.43:338.124:338.23(477)

Міжнародна економіка в умовах фінансових і продовольчих викликів для України. Збірник тез Міжнародного науково-практичного семінару 27 лютого 2024 року. К.: НУБіП України. 2024. 76 с.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами Міжнародного науково-практичного семінару, який відбувся в навчально-науковій лабораторії «AGMEMOD» на економічному факультеті Національного університету біоресурсів і природокористування України.

За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і статистичних матеріалів відповідальність несуть автори

© Національний університет біоресурсів
і природокористування України, 2024

© Колектив авторів, 2024

Жадан М. О.

*здобувач першого рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка»,
спеціальності 051 «Економіка»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

Коробова Н. М.

*к.е.н., доцент кафедри глобальної економіки,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Іновемними інвесторами приділяється досить суттєва увага сільському господарству, металургійній, харчовій промисловості і надзвичайно мізерна частка припадає на підприємства інноваційного спрямування, що не є дивним оскільки фінансування в такому напрямку означало б вихід економіки на новий, вищий рівень у зв'язку з оновленням уже існуючих технологій і встановлення нових. Україна має в 2,6 рази меншу частку товарів високотехнологічних видів промислової діяльності в структурі виробництва. Загалом технологічна структура експорту країни є неконкурентоспроможною - частка товарів промисловості з низьким рівнем технологічності та середньо- низько технологічних становить 72,5 %, тоді як частка середньо- високотехнологічних товарів складає лише 27,5 %. На даному етапі економічного розвитку в Україні інвестиції – це одне із шляхів вирішення багатьох проблем: підвищення рівня розвитку економіки, підвищення якісних показників господарської діяльності різних рівнів. Незважаючи на значну кількість досліджень, ряд питань, зокрема вплив на економіку України, потребують більш детального дослідження. Метою є дослідження впливу іноземних інвестицій на економіку України.

На сучасному етапі становлення вітчизняної економіки досить вагому роль відіграють прямі іноземні інвестиції. Іноземні інвестиції - цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. В останні роки спостерігається зниження

обсягу залучених іноземних інвестицій у економіку країни, що спричинено рядом проблем. Основними з них є: неналежно розвинений механізм захисту прав власності; несприятливий фіскальний простір; низька ефективність ринків товарів і послуг тощо. Зниження обсягу залученого іноземного капіталу потрібно припинити, а для цього потрібно зробити багато нового. Бо саме за допомогою інвестицій відбувається не тільки піднесення економіки, а у результаті і підвищення добробуту населення. Іноземними інвесторами приділяється досить суттєва увага сільському господарству, металургійній, харчовій промисловості і надзвичайно мізерна частка припадає на підприємства інноваційного спрямування, що не є дивним оскільки фінансування в такому напрямку означало б вихід економіки на новий, високий рівень у зв'язку з оновленням уже існуючих технологій і встановлення нових. Україна у період на 2012 р. має в 2,6 рази меншу частку товарів високотехнологічних видів промислової діяльності в структурі виробництва. Загалом технологічна структура експорту країни є неконкурентоспроможною – частка товарів промисловості з низьким рівнем технологічності та середньо- низько технологічних становить 72,5 %, тоді як частка середньо- високотехнологічних товарів складає лише 27,5 %. У 2012 році дещо знизився обсяг залучення іноземних інвестицій в українську економіку. За офіційними даними Державного комітету статистики України, скорочення надходжень іноземних інвестицій становило 7,2 % обсягів 2011 року. Найбільшу частку іноземних інвестицій було вкладено у промисловість – приблизно 50,8 % загального припливу коштів акціонерного капіталу (2136,8 млн.дол., що майже що майже вдвічі більше порівняно з 2011 роком). Пріоритетними для іноземних інвесторів залишаються посередницькі сектори економіки. За останні роки значна частина всього обсягу прямих іноземних інвестицій спрямовуються у фінансовий сектор (станом на 01.07.2012 р. частка іноземних інвестицій становить 31,2 %) Залучення іноземного капіталу у вигляді інвестицій призводить до ряду дефектів у економіці, а саме: «соціально економічний ефект». Розвиток сектору з іноземною участю має мультиплікативний ефект для всієї економіки, тому що

супроводжується підключенням до нього місцевих постачальників, виявляє додатковий попит на кваліфіковану робочу силу; «експортний ефект». Розширення експорту, покращення його структури за рахунок продукції сучасного машинобудівного комплексу, автомобільної й електронної промисловості, телекомунікацій та інших галузей високих технологій; «ефект доповнення» відбувається, коли іноземні підприємства не виступають конкурентами місцевим компаніям, а посідають власну нішу; інноваційний ефект.

Оскільки прямі іноземні інвестиції забезпечують трансферт технології, ноу-хау, передових методів управління та маркетингу, вони сприяють підвищенню ефективності використання виробничих ресурсів як у компаніях з іноземною участю, так і в національних фірмах приймаючої країни. На відміну від іноземних позик і кредитів іноземні інвестиції не стають тягарем зовнішнього боргу, а сприяють його погашенню. Ефективно використані в перехідних економіках прямі іноземні інвестиції можуть стати найважливішим фактором прискорення темпів економічного зростання, оптимізації економічної структури, підвищення конкурентоспроможності продукції й країни в цілому, становлення нової інституціональної структури ринкової економіки. Великий вплив на національну економіку мають іноземні інвестиції транснаціональних компаній (ТНК). Прихід іноземних ТНК на український ринок розпочався одразу ж після проголошення незалежності України. Без інвестицій неможливе створення капіталу, забезпечення конкурентоздатності товаровиробників на зовнішніх і внутрішніх ринках. Світовий досвід показує, що залучення іноземного капіталу у вигляді прямих інвестицій має низку суттєвих переваг для приймаючої країни порівняно з іншими формами економічного співробітництва. Прямі іноземні інвестиції є способом підвищення продуктивності й технологічного рівня вітчизняних підприємств. Порівнюючи два останні роки можна спостерігати тенденцію зменшення надходжень від прямих іноземних інвестицій. При цьому приріст прямих інвестицій (акціонерного капіталу) склав 736,6 млн дол. США. Найбільші країни інвестори: Кіпр – 17692,2 млн дол. США (31,8 %); Німеччина – 6124,0 млн дол. США (11,0 %); Нідерланди – 5260,8 млн дол. США (9,4 %).

Збільшення обсягу іноземного капіталу за рахунок іноземних інвестицій є позитивним явищем як для країни у яку надходять кошти (підвищення економічного розвитку), так і для іноземного інвестора (додатковий прибуток). Завданням держави на даному етапі є: створення сприятливого бізнес – клімату для припливу іноземних інвестицій в різні галузі економіки, організувати різноманітні структури підтримки іноземного інвестування. Стимулювання іноземних інвестицій є одним із основних пріоритетів сучасної економічної політики. В посткризовому періоді, не враховуючи кредитів Міжнародного валютного фонду, іноземні інвестиції стають основним джерелом валютних та фінансових вливань. Оскільки на відміну від кредитів інвестицій не стають фінансовим тягарем, тобто сумою коштів яку потрібно повернути і на яку нарастають відсотки. Іноземні інвестиції справляють відчутний вплив на економіку України у виробництві, зайнятості, доходах, цінах, експорті, імпорті, платіжному балансі, економічному зростанні та загальному добробуті населення країни.

Список використаних джерел:

1. Про режим іноземного інвестування: Закон України (від 19.03.1996 № 9396–XIV зі змінами та доповненнями). URL: <http://surl.li/ttoad>.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://surl.li/ttoad>.
3. Вдовенко Н. М., Наконечна К. В. Особливості структурних змін в економіці України. Економіка АПК. 2018. № 9. С. 56–61.
4. Вдовенко Н. М., Варшавська Н. Г., Павленко М. М. Забезпечення конкурентоспроможності галузей АПК в умовах євроінтеграції. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2018. Вип. 284. С. 204–211.
5. Вдовенко Н., Хижняк Ю. Сучасна парадигма регулювання розвитку галузей аграрного сектору в умовах глобального дефіциту продовольства. ScienceRise. 2015. № 2/3 (7). С. 20–26.
6. Вдовенко Н. М. Глобальні пріоритети сталого виробництва сільськогосподарської продукції. Innovative solutions in modern science. 2016. № 4 (4). С. 3–17.